

Talig coachen, er zit een verhaal in je!

M. DE GROOT, FEBRUARI 2007

margreet-de-groot@planet.nl

In de methode 'Talig coachen, er zit een verhaal in je' maak ik gebruik van het 'KLEIN gemakkelijk 1001 verhalen-vertelspel', een uitgave van Dubbelzes uitgeverij Duivendrecht.

Dit spel geeft je 48 woorden in handen, in vier verschillende groepen verdeeld. Kies je één woord uit iedere groep, dan vind je de titel voor een toepasselijk verhaal. Een verhaal waarin er alle ruimte moet kunnen zijn voor de fantasie. Een verhaal waarin belemmerende gedachten uit de dagelijkse werkelijkheid niet mee hoeven te spelen. Of een verhaal dat als metafoor kan worden gebruikt om een situatie of gebeurtenis bespreekbaar en inzichtelijk te maken.

	ROOD: daarop staat de persoon (onderwerp)
	GEEL: wat er gebeurt (werkwoord)
	GROEN: een bijzonderheid (bijvoeglijk naamwoord)
	BLAUW: met wie of wat (lijdend voorwerp)

Ik kan deze methode op allerlei momenten in het gesprek inzetten. Omdat het een hele heldere manier is – er hoeven maar 4 woordkaarten gekozen te worden – kan het ook heel snel.

Ik zal met een voorbeeld aangeven in welke fase ik wat kan doen.

Voor het gemak verdeel ik het coachingsproces in 3 fases:

- 1: de leervraag
- 2: het proces
- 3: de afronding

FASE 1: *de leervraag*

- Ik ga ervan uit dat we in de contracttering al een vraag hebben benoemd. Daarna kan ik de gecoachte vragen om eens in zijn/haar verbeelding een metafoor te kiezen, die past bij de leervraag.

Bijvoorbeeld bij de leervraag:

Hoe kan ik effectiever met mijn leidinggevende omgaan, zodat ik met mijn probleem serieus wordt genomen?

De gecoachte kan dan kiezen voor de zin:

Dienstbode is de positie van de gecoachte
ontwijkt slaat op de niet effectieve communicatie
stevig slaat op de positie van de leidinggevende
beest is het beeld wat de gecoachte bij de leidinggevende heeft.

Door de metafoor te kiezen kan ik de gecoachte uitnodigen eens een verhaal te vertellen waarin de dienstbode zijn/haar avontuur beleeft. Wat gebeurt er, wat kan er gebeuren etc.

Het verhaal moet dus eigenlijk volkomen fantasie zijn, dat is vooral de bedoeling, omdat daarmee evt. belemmerende gedachten niet mee hoeven te spelen. Alles kan, alles mag... !

FASE 2 *het proces*

- In de hantering van de leervraag, het eigenlijke coachen dus, kan ik de gecoachte uitnodigen om weer eens 4 kaartjes te pakken.

 Hoe kijkt hij/zij aan tegen zijn/haar positie op dat moment, wat heeft zij/hij al gedaan in het proces...

De gecoachte kiest mogelijk de zin:

Koningin de gecoachte in een superieure positie

wekt hij/zij maakt iets wakker/los

verborgen iets bij de persoon van de leidinggevende
wat hij/zij nog niet had ontdekt

kind de positie van de leidinggevende in relatie
tot de superieure positie.

Ook hier weer de uitnodiging om vol fantasie te vertellen hoe die koningin dat doet, wat gebeurt er, etc.

FASE 3 *de afronding*

- Tot slot kijk ik met de gecoachte terug naar de leervraag. Dat kan een vervolg zijn op de eerst gekozen zin uit fase 1, waarin ik haar /hem uitnodig te vertellen:

 Hoe het begon:

Dienstbode

ontwijkt

stevig

beest

 ... en hoe het nu is afgelopen?

Dan zou de zin kunnen worden:

Dienstbode

ontmoet

stevig

schaap

Dienstbode (zelfde positie)

ontmoet (andere gelijkwaardige) communicatie,

stevig (zelfde beeld)

schaap (het beest is aibaar geworden)

- Ik kan ook vragen om een nieuwe zin te kiezen die als metafoor geldt voor de situatie in de afronding van de coaching:

 Hoe kijkt zij/hij nu naar haar /zijn leervraag ?

Dan kan de zin bijvoorbeeld worden:

Tovenaar

bevrijdt

verborgen

vogeltje

De gecoachte reflecteert op zijn/haar eigen positie, er is iets ontdekt en actief gemaakt!

- Een andere methode a.d.h.v. hetzelfde spel is meer provocatief:

Buurvrouw

ontdekt

gestolen

brood

Ik kies in een verhaal van de gecoachte een ander werkwoord, of een ander lijdend voorwerp. Ik leg dat opeens in de plaats van het zelfgekozen woord: *ontdekt* > *koopt*

Buurvrouw

koopt

gestolen

brood

Wat gebeurt er, wat doet de gecoachte met de verhaallijn: Zij/hij mag echter zelf weigeren, of iets anders kiezen.

Buurvrouw

...

gestolen

schip

- In het spel zit ook van iedere categorie een open kaart met puntjes.

De gecoachte kan dus ook een open kaart (niet meer dan 1 of 2!) kiezen die hij/zij zelf invult.

Als ik wil kan ik het spel zelf uitbreiden met nieuwe woorden. Echter, het is ook goed om de keuze niet al te groot te maken, de gekozen woordcombinaties kunnen al snel de fantasie prikkelen!